

Miinus jäi maltilliseksi – Kuopion kaupunki ylitti tulostavoitteen ja saavutti tasapainotustavoitteet viime vuonna

Kuopion kaupungin tilinpäätös muodostui - 2,9 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2025 alkuperäinen talousarvio laadittiin - 12,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi eli tulos on myönteinen. Kaupungin talouden tasapainotustoimet onnistuivat, mutta verotulojen kertymä jäi polkemaan paikalleen. Kuopion asukasluku kasvoi edelleen vahvasti, 960 henkilöllä, ja kaupungin väkiluku oli vuoden 2025 lopussa 126 626.

Talouden tasapainotustoimet purivat, mutta verotulot hyyytivät

Kaupungin toimintakate toteutui alkuperäistä talousarviota 15,7 miljoonaa euroa parempana. Talouden tasapainotustoimet vuodelle 2025 oli sisällytetty talousarvioon ja ne toteutuivat lähes täysimääräisesti. Pysyviä vaikutuksia kaupungin talouteen tuli noin 18 miljoonalla eurolla, ja lisäksi kertaluonteisilla henkilöstömenojen vähennyserillä ja osinkotuloilla päästiin yhteensä 2 miljoonan euron säästöön.

Verorahoituksen eli verotulojen ja valtionosuuksien yhteiskertymä jäi alkuperäisestä talousarviosta 5,5 miljoonaa euroa pienemmäksi. Verotulojen kehitys hyyyti suhdannekuopassa. Valtionosuuksien arvioitua parempi toteuma paikkasi verotulojen jättämää aukkoa, mutta vain osin.

Kokonaisuutena kaupungin talouden toteumaa voidaan kuitenkin pitää hyvänä, vuosikate koheni 454 euroon asukasta kohden ja se kattoi poistot 95 prosenttisesti ja toi samalla investoinneille merkittävän tulorahoitusosuuden.

Työllisyydenhoidon siirtyminen kuntien vastuulle vaati suuren työn

Aikaisemmin valtion vastuulla ollut työllisyydenhoito siirtyi kunnille vuoden 2025 alussa. Samalla muodostettiin Kuopion työllisyysalue, joka vastaa 11 kunnan alueella työllisyydenhoidosta. Siirto ei osunut taloussuhdanteen kannalta otolliseen ajankohtaan: työttömyyden kasvu jatkui, työttömyysjaksot pitkittyivät ja työllisyysalueen organisoituminen oli vaativa prosessi. Työllisyysalueen saama valtionrahoitus oli jo lähtökohtaisesti alimitoitettu.

Voimavaroja oli kohdennettu kaupungin työllisyyden ja elinvoiman parantamiseen, mutta sitä ei onnistuttu käyttämään täysimääräisesti raportoinnin puutteista ja muutostilanteen haasteista johtuen. Tämä vaikutti myös olennaisesti kaupungin käyttötalouden toteutumalukuihin, joissa erottuu määrärahojen käytön jääminen alle talousarvioon varatun.

Vuoden 2025 lopussa Kuopion työttömyysaste oli 13,9 %. Työttömyys kasvoi edellisvuodesta noin 1000 työttömällä ja työttömyysaste nousi 1,5 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi kolmanneksella edellisvuodesta, samalla kun avoimet työpaikat ovat olleet kiven alla. Kuopion työttömyysaste oli kuitenkin viidenneksi pienin 15 suurimman kaupungin joukossa.

Kaupunki investoi 66 miljoonalla eurolla

Vuonna 2025 kaupungin investointimenot olivat 66 miljoonaa euroa. Suurimmat rakennuskohteet olivat Pirtin ja Minnan Canthin koulut, Pyörön, Jynkän ja Saarikellon päiväkodit sekä Rauhalahden päiväkodin peruskorjaus. Kaupunki-infran suurimpia investointikohteita olivat Saaristokadun-Tehdaskadun kauppakeskukseen liittyvien alueiden rakentaminen, joukkoliikenteen runkolinjastotyöt, Tahkon alueen kehittämishankkeet ja Nilsin rantapuisto. Uusiin asuinalueisiin investoitiin Mölymäellä, Hiltulanlahdessa ja Savilahdessa.

Investoinnit jäivät alle tavoitellun tason. Pienen Neulamäen elinkeinoalueen rakentaminen ei käynnistynyt suunnitellusti ja Pirtin koulurakennushankkeen budjetti alittui 2 miljoonalla eurolla.

Uusia asuntoja valmistui 310, mikä oli ennätysellisen vähäistä. Uusia rakennuslupia myönnettiin 402 kappaletta, missä on piristymisen merkkejä verrattuna edellisvuoteen. Suurimmat kohteet valmistuivat Savilahteen, jossa opiskelijat saivat 128 uutta asuntoa. Keskustaan saatiin yksi 51 asunnon omistusasuintalo.

Kaupunkikonserni teki 30 miljoonan tuloksen

Kaupunkikonserni käsittää kaupungin ja taseyksiköiden lisäksi kaupungin omistamat konserniyhteisöt, kuntayhtymä- ja muut yhteisöosuudet. Kaupunkikonsernin tulos oli 30,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Konsernissa tapahtunut olennaisin muutos oli Servica Oy:n siirtyminen tytäryhtiöasemasta osakkuusyhtiöksi. Muutos pienensi toimintatulojen ja -menojen volyymia. Samalla se nosti konsernin suhteellisen velkaantuneisuuden astetta, vaikka lainamäärä laski. Konsernitase säilyi samalla tasolla kuin vuonna 2024 ja oli 1,9 miljardia euroa.

Konsernin uusi tulokas on kaupungin 100 %:sti omistama Kuopion Soteikiinteistöt Oy, joka perustettiin syksyllä 2025 ja jolle siirrettiin vuodenvaihteessa hyvinvointialueelle vuokrattuja toimitiloja. Toimintojen yhtiöittäminen täytyi toteuttaa lainsäädännöllisistä syistä. Kaupunkikonsernin näkökulmasta muutos on neutraali. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen käytössä olevien toimitilojen uudelleenjärjestelyt ja kiinteistökehitys jatkuvat tulevina vuosina.

Konserni investoi vahvasti, pelkästään vuokraloyhtiöt, Kuopion Energia ja Kuopion Vesi yhteensä noin 60 miljoonalla eurolla, joka on lähes kaupungin investointien verran.

Vuosi 2025 tarjosi juhlaa, hyvää arkea ja uusia tuulia

Kuopion 250-vuotisjuhlavuosi toteutui viime vuonna laajana ja yhteisöllisenä kokonaisuutena, joka kokosi yhteen kaupungin asukkaat, yritykset ja yhteisöt. Vuoden aikana järjestettiin yli 800 tapahtumaa ja niihin osallistui yli miljoona kävijää, mikä vahvisti kaupungin vetovoimaa ja elinvoimaa. Juhlavuosi kehitti Kuopiota entistä vahvemmaksi tapahtumakaupungiksi, synnytti uusia yhteistyömalleja ja lisäsi kaupungin tunnettuutta sekä myönteistä kaupunkikuvaa.

Juhlavuoden yhteydessä päätettiin myös mm. suojella 250 hehtaaria kaupungin omistamaa metsää sekä avattiin Valkeisenlammelle suihkulähde. Kirjastot, kansalaisopisto, liikuntapaikat, museot sekä taidepalvelut kaikki nostivat kävijä- ja käyttäjämääriään. Kuopiolaisien hyvinvointia edistävät palvelut tavoittavat hienosti kuntalaiset.

Edellytyksiä Kuopion kaupungin kasvulle luotiin aktiivisesti ja elinkeinoalueiden kaavoittamista jatkettiin tavoitteellisesti. Aluevarauksia tehtiin mm. kahdelle datakeskushankkeelle ja myös Sorsasaloon sijoittuvan uusiutuvaa synteettistä lentopolttoainetta valmistavan yrityksen suunnitelmat etenivät.

Suhdannetilanteen vuoksi kaupungin tyhjästä tai vajaakäyttöisistä tiloista irrottautuminen ei onnistunut suunnitellusti.

Kaupungin poliittinen ja operatiivinen organisaatio uudistettiin, jonka myötä kaupunkiin saatiin uudet toimialajohtajat. Myös hallinnon tukipalveluiden uudistus saatiin päätökseen.

Tilinpäätöksen keskeisiä tunnuslukuja

Kaupungin tilinpäätös sisältää kaupungin, Tilapalvelujen ja työllisyysalueen luvut. Konserni sisältää edellä mainittujen lisäksi kaupungin omistamat konserniyhteisöt ja -yhteisöosuudet.

	2023	2024	2025	Muutos 2024/2025
Vuosikate M€	56,7	50,7	57,4	+ 6,7 M€
Vuosikate %-poistoista	104 %	88 %	95 %	+ 7 %-yks.
Vuosikate €/asukas	457	404	454	+ 50 €/asukas
Verotulot M€	308,1	302,6	301,7	- 0,9 M€
Nettoinvestoinnit M€	81,1	64,0	58,3	-5,7 M€
Investointien tulorahoitus %	62 %	70 %	91 %	+21 %-yks.
Yli-/alijäämä M€	2,3	-6,9	-2,9	+4,0 M€
Lainakanta €/asukas	4374	4755	4745	-11 €/asukas
Henkilötyövuodet	3456	3486	3509	+23
Asukasmäärä	124 021	125 666	126 626	+960
Konsernin lainakanta €/asukas	7450	8056	7860	-196
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas	8749	9667	8836	-831

Kaupungin strategia uudistui – kohti Kukoistavaa Kuopiota 2035

Kesäkuussa 2025 toimintansa aloittanut uusi kaupunginvaltuusto päätti kaupunkistrategiasta 17.11.2025, samana päivänä, kun Kuopion kaupunki täytti 250 vuotta. Strategia on kaupungin yhteinen suunta, joka rakentuu kuopiolaisten äänistä ja arvoista. Strategiaa toteutetaan yhdessä yritysten, järjestöjen ja yhteisöjen sekä kuntalaisten kanssa ja se on eräänlainen liima – koko Kuopiota ja kuopiolaisia yhdistävä tekijä.

”Tässä epävakaassa geopoliittisessa tilanteessa tarvitaan ihmistä lähellä oleva organisaatio, joka pystyy luomaan turvallisuutta ja tulevaisuudenuskoa. Kaupungin tehtävä on huolehtia, että Kuopio tarjoaa elämänvoimaisen kasvuympäristön lapsille ja nuorille”, sanoo Kuopion kaupunginjohtaja **Soile Lahti**.

”Kuopio on tutkitusti jälleen Suomen toiseksi vetovoimaisin kaupunki ja tunnettu erityisesti yhteisöllisyydestään sekä turvallisuudesta. Täällä asuu mukavia ihmisiä ja asukkaat voivat hyvin. Kaupunki koetaan viihtyisänä ja turvallisena. Määrätietoisella työllä, viestinnällä ja vaikuttamisella sekä palveluiden laadusta huolehtimalla tavoittelemme tietysti ykkössijaa ensi vuonna”, lupaa kaupunginjohtaja Lahti.